

Parshat Chukat Sprinkling Hope and Revival

Simon Wolf

The beginning of Parshat Chukat describes the process by which an individual who has been defiled by a cadaver can become purified. This procedure is more commonly known as the Parshiyah of "Para Aduma," the red heifer, being that this rare cow is the centerpiece of the ceremony. Its placement here is somewhat odd given that its two sections begin with the refrain "Zot HaTorah (זאת התורה),"¹ a heading that is more appropriate for items that are found in Sefer Vayikra² rather than in Sefer Bamidbar.³ Moreover, the ceremony also includes trappings, such as the sprinkling of blood, which would seemingly be more at home within the world of sacrifices and atonement. Lastly, as already has been discussed (see Parshat Tazria-Metzora – A Pot Pourri), the props and the language found here are very similar and parallel to the process for purifying a Metzora. Despite all that, the likely reason that it is found in Sefer Bamidbar is because the impurity caused by contact with or defilement by a corpse prevents the individual from entering the areas where God's presence is manifest.⁴ This issue is likely to come to the forefront and be a recurring issue in the upcoming wars that will be undertaken by Bnei Yisrael, the first of which begin in this week's Parsha. It is a preparatory preview for the upcoming battles that Bnei Yisrael will engage in which will result in them becoming impure from contact with casualties and their killing of enemy combatants.⁵ The implications of that contamination, precluding entry into the Mishkan and consumption of Kodashim, as well as the method by which to remove it are the subject of the opening of Parshat Chukat, the preface to the conquest that Bnei Yisrael will embark upon.

This section of Parshat Chukat is also read as a part of the special four Parshiyot (Shekalim, Zachor, Para and HaChodesh) that are mentioned in the Mishna Megilla⁶ that begin on the Shabbat prior to Rosh Chodesh Adar, or if Rosh Chodesh coincides with Shabbat then on Shabbat Rosh Chodesh Adar, and end on the Shabbat prior to Nissan, or if Rosh Chodesh coincides with Shabbat then on Shabbat Rosh Chodesh Nissan. On each of those four Shabbatot, there is a special Maftir and Haftorah that is read. The third of those Parshiyot is Parshat Para whose content is derived from the beginning of Parshat Chukat. Rashi claims that the reason that this special reading is conducted at this time of year is in order to encourage those that are Tameh to purify themselves in anticipation of the upcoming holiday of Pesach which requires them to be Tahor in order to offer the Korban Pesach.⁷ The Yerushalmi points out that historically the Para Aduma succeeded Rosh Chodesh Nissan since the Para Aduma could only be processed once the Mishkan, which was initiated on Rosh Chodesh Nissan, was in service.⁸ In order to match this historical chronology, Parshat Para should have been read after Parshat HaChodesh. Nevertheless, since Para Aduma discusses the purification of Yisrael, it is given precedence. Though, in deference to the fact that it is read out of order chronologically, we try to keep it as proximate as possible to Parshat HaChodesh and therefore, it is always the read on the Shabbat preceding Parshat HaChodesh.⁹

Each one of these special Maftir readings is paired with an appropriately complementary Haftorah.¹⁰ A Braitah quoted in the Gemara indicates that the Haftorah for Parshat Para is sourced from Yechezkel chapter thirty-six. The thematic link cited for this choice is the verse, "And I will sprinkle clean water upon you, and you shall

¹ זאת חקת התורה אשר צוה יקנוק לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על: (במדבר יט, ב) || זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים: (במדבר יט, יד) ויקרא ו, ב ז יח || ויקרא ז, א יא לז || ויקרא יא, מו || ויקרא יב, ז || ויקרא יג, ט || ויקרא יד, ב לב נד נז || ויקרא טו, לב

² אותו בעייה גם קיימת לגבי פרשיות הסוטה והזר (במדבר ה, כט ובמדבר ו, יג וכא) || ובפרה וגם בכל הפרשיות האלו מופיע המילה טמא שהיא מילה מנחה בספר ויקרא אחר שביאר תורת הקרבנות בספר השלישי התחיל עתה לסדר בספר הזה המצות שנצטוו בענין אהל מועד וכבר הזהיר על טומאת מקדש וקדשיו לדורות. ועתה יגביל את המשכן בהיותו במדבר כאשר הגביל הר סיני בהיות הכבוד שם צוה והזר הקרב יומת כאשר אמר שם כי סקול יסקל וצוה ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתו כאשר הזהיר שם פן ירסו אל ה' לראות וגו' וצוה ושמרתם את משמרת הקדש ואת משמרת המזבח כאשר אמר שם וגם הכהנים הנגשים אל ה' יתקדשו וגו' והכהן והעם וגו' והנה צוה איך תהיה משמרת המשכן וכלו ויך יחנו סביב ויעמוד העם מרוחק והכהנים הנגשים אל ה' איך יתנהגו בו בחנותו ובשאת אותו ומה יעשו במשמרתו וכלי מעלה למקדש וכבוד לו כמו שאמרו אינו דומה פלטרין של מלך שיש לו שומרין לפלטרין שאין לו שומרין והספר הזה כולו במצות שעה שנצטוו בהם בעמדם במדבר ובנסים הנעשים להם לספר כל מעשה ה' אשר עשה עמם להפליא וספר כי החל לתת אויביהם לפניהם לחרב וצוה איך תחלק הארץ להם ואין בספר הזה מצות נוהגות לדורות זולתי קצת מצות ובעניני הקרבנות שהתחיל בהן בספר הכהנים ולא נשלם ביאורן שם והשלימן בספר הזה: (הקדמת הרמב"ן לספר במדבר)

⁵ ויאמר אלעזר הפהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חקת התורה אשר צוה יקנוק את-משה: ...וכבסתם בגדיכם בזים השביעי וטהרתם ואחר תבאו אל-המחנה: (במדבר לא, כא-כד)

⁶ משנה. ראש חדש אדר שחל להיות בשבת - קורין בפרשת שקלים, חל להיות בתוך השבת - מקדימין לשעבר, ומפסיקין לשבת אחרת, בשניה זכור, בשלישית פרה אדומה, ברביעית החדש הזה לכם, בחמישית חוזרין לכסדרן. לכל מפסיקין. בראשי חודשים, בחנוכה, ובפורים, בתעניות, ובמעמדות, וביום הכיפורים. (משנה מגילה ג, ד גמ' מגילה ט, כט)

⁷ פרה אדומה - להזהיר את ישראל לטהר, שיעשו פסחיהן בטהרה. (רש"י מגילה ט, כט). רבי לוי בשם רבי חמא בר חנינה בד"ן הוא שתקדים החודש לפרה שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה ולמה פרה קודמת שהיא טהרתן של כל ישראל (ירושלמי מגילה ג, ה וגם מובא ברש"י ד"ה רביעית)

⁹ ובתלמוד ירושלמי מפרש בד"ן הוא שתקדים פרשת החדש לפרשת פרה אדומה שהרי ב' בניסן הוקם המשכן ובשני לו שרף אלעזר את הפרה אלא מתוך טהרתן של ישראל הקדימה הילכך כל כמה דמציון לסמוך פרשת פרה אדומה לפרשת החדש סמיכין: (חיידושי הר"ן מגילה ט, כט)

¹⁰ תנו רבנן: ראש חודש אדר שחל להיות בשבת - קורין כי תשא ומפטרין ביהודיע, ואי זו היא שבת ראשונה - כל שחל ראש חודש אדר להיות בתוכה, ואפילו בערב שבת. בשניה - זכור ומפטרין פקדתי, ואי זו היא שבת שניה - כל שחל פורים להיות בתוכה, ואפילו בערב שבת. בשלישית - פרה אדומה, ומפטרין וזרקתי עליכם, ואי זו היא שבת שלישית - כל שמנחה לפורים מאחריה. ברביעית החדש הזה ומפטרין כה אמר ה' אלקים בראשון באחד לחדש (מגילה ל).

be clean (וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם); I will cleanse you from all your uncleanness and from all your fetishes (מְקַל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמְקַל-גְּלוּלֵיכֶם אֶטְהַר (אֶתְנַכֶּם).” The commentaries note that the Navi is invoking the paradigmatic imagery of sprinkling that purifies. This is the hallmark of the waters of the Para Aduma that remove the defilement of death and is metaphorically utilized to describe God’s commitment that, in a similar fashion to those purifying waters, He will in the future expiate the iniquities of Bnei Yisrael.

This section of Yechezkel¹¹ describes how Bnei Yisrael through their depravity and improper behavior defiled their land and sullied themselves which resulted in their being exiled and dispersed amongst the other nations. God notes that even though Bnei Yisrael may not warrant absolution, the profaning of His name from Bnei Yisrael’s diminutive state will compel Him to redeem them in order to restore the sanctity of His name. To facilitate this, Bnei Yisrael will undergo a transformative purification by God. He will gather them from their dispersion and return them to the Land of Israel. God will provide them with expiation. The people will be bestowed a new heart and spirit from God (וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ) (חֲדָשָׁה אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם); their hearts of stone will be replaced with a heart of flesh. God will revive His spirit within Bnei Yisrael (וְאֶת-רוּחִי אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם) and they will be inspired to keep His statutes. Then, once the relationship between God and Bnei Yisrael has been repaired (וְהֵייתֶם לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה) (לָכֶם לְאֱלֹקִים), the land will be rejuvenated and its produce once again bountiful. All the destroyed places will be rebuilt and resettled and the land that was known for its desolation will become like the Garden of Eden (וְאָמְרוּ הָאָרֶץ הֵילֹזוּ הַנְּשֻׁמָּה הַיְתֵה) (כְּגַן-עֵדֶן). Bnei Yisrael will flourish on the land and they will experience a divinely inspired explosion in population.

The next chapter in Yechezkel contains the vision of the valley of the dry bones¹² which is the Haftorah for Shabbat Chol HaMo’ed Pesach.¹³ Not surprisingly, the main feature of these bones is how absolutely dry they were (bone dry!). God instructs Yechezkel to resurrect the bones. The bones first come together to form skeletal structures, then they are given sinews, flesh and skin. Lastly, they are imbued with a living spirit which causes them to rise from the dead and

restores them to life. (The remainder of the chapter is the Haftorah for Parshat Vayigash).

These two chapters discuss the same process undergone by three objects. They contain a description of God’s revival of Bnei Yisrael and a revitalization of Eretz Yisrael. The thriving mutualism between the two generates a sanctification of God that is characterized by a renewed Bnei Yisrael ascendant on their prosperous land. This is followed by a prophecy regarding the resurrection of the dead – the dry bones representing the members of Bnei Yisrael – which will rise again and return to their land – Eretz Yisrael. The three all share in common that their initial state is “dead,” defiled and dried out. They find themselves in a state of complete desolation from which God rescues them and returns them to their former vibrant state.

The preparatory stages of the Para Aduma, includes the slaughtering of the red heifer opposite the Ohel Mo’ed, or on Har HaZeitim in Yerushalayim, and the sprinkling of its blood seven times towards the Ohel Mo’ed, garnering it a quasi-status of a Korban.¹⁴ Then the Para Aduma is burnt completely, its skin, its flesh and its blood. Added to that pyre is also cedar wood, hyssop and a crimson string. It is not clear why these ancillary items are added, but the correlation to Parshat Tazria-Metzora (see Parshat Tazria-Metzora – A Pot Pourri) has the commentators noting similar reasons for their choice here. The Ibn Ezra suggests that the cedar wood (עֵץ אֲרָז) and the hyssop (אֶזְבִּיב) were chosen because they represent the span of plant life, from the largest to the smallest.¹⁵ As evidence of this, he marshals the verse in Sefer Melachim that describes the wisdom and compositional creativity of Shlomo HaMelach, “He discussed about trees, from the cedar in Lebanon to the hyssop that grows out of the wall (מִן-הָאֲרָז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן וְעַד הָאֶזְבִּיב) (אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר וְעַד אֲרָז) and he discussed about beasts, birds, creeping things, and fish.” In that Pasuk, it is clearly utilizing the cedar wood (עֵץ אֲרָז) and the hyssop (אֶזְבִּיב) as bookends to describe the scope of Shlomo’s command of that which is found in the world of flora. While the Ibn Ezra does not address the meaning of these materials, Rashi and many others point out that the mighty and tall cedar metaphorically represents haughtiness and hubris, which is one of the causes of Tzara’at (See

¹¹ יחזקאל לו, טז-לח

¹² יחזקאל לז, א-ד

¹³ אמר רב הונא אמר רב: שבת שחל להיות בחולו של מועד, בין בפסח בין בסוכות, מקרא קריין ראה אתה, אפטורי, בפסח - העצמות היבשות, ובסוכות - ביום בוא גוג. (מגילה לא.)

¹⁴ זאת חקת התורה אשר צוה יקוק לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליה פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על: ונתתם אתה אל אלתעזר הפנה והוציא www.swdaf.com

אתה אל מחוץ למחנה ושחט אתה לפניו: ולקח אלתעזר הפנה מדמה באצבעו והזה אל נכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים: ושרף את הפרה לעיניו את ערה ואת בשרה ואת דמה על פרשה ישרף: ולקח הפנה עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה: (במדבר יט, ב-ו)

¹⁵ ועץ ארז ואזוב הוא הגדול וקטן במיני הצמחים. והעד מדברי חכמה שלמה, ואין צורך לחפש על האזוב כי הוא ידוע בקבלה. והנה המצורע והבית המנוגע וטומאת המת קרובים, והנה גם הם כדמות פסח מצרים: (אבן עזרא ויקרא יד, ד)

Tazria-Metzora – Out of Bounds),¹⁶ and the cure for that misstep is to humble oneself like a lowly hyssop.¹⁷ How that relates to the purification process of the Para Aduma is a little less obvious.

Rav Moshe Yitzchak Ashkenazi suggests that the parallel between the purification of one defiled from contact with a cadaver and the cleansing of the Metzora is that they are both emerging from a state of sin.¹⁸ He suggests that the majority of people that are defiled by a corpse are the relatives of the individual who passed away. The fact that God has struck down someone in their family should be cause for introspection based on the dictum of Chazal that “if one of the brothers passes away, the entire family should worry.”¹⁹ It is both natural and blessing from above that one forgets about death and is not constantly obsessing over dying, but one is shocked back to reality when a relative passes away and reminded of their mortality which should cause them to repent lest a similar fate befall them. The use of the cedar wood and hyssop in the purification processes is a reminder that God has the power to raise up (cedar) and degrade (hyssop) the individual; the crimson string is a reminder of the blood of the sinner which can be spilled by God. These poignant and stark reminders will assist the individual emerging from a place of sin and introspection to focus their efforts towards improving their behavior in order to purify both their soul and body. While this might be a common denominator between these two Tahara procedures, it seems that it is a very gloomy perspective on what should be a ceremony of emergence from a period of darkness and sin.

Chazal in many places indicate that the colors of materials are significant in the influence that such an object contributes. For instance, the Gemara notes that there are three partners in the creation of a human being, God, the father and the mother.²⁰ In Kiddushin, the Gemara makes this simple and understandable claim without any

further validation. Whereas in Nida, the Gemara continues to substantiate this claim with the following supporting evidence.²¹ Without delving into the accuracy or meaning of the following statements, the Gemara opines that the father contributes the white semen which is the building block for the (white) bones, sinews, nails, brain and white of the eye. The mother's contribution of red²² produces the skin, the flesh, the hair and the pupil of the eye (the items that are associated with blood or have a darker complexion). Finally, God gives the individual their life force (רוח) and soul (נשמה), which facilitate their ability to hear, speak, walk and be an intelligent and thinking being, and the shape of their face or their appearance. When the person's time to expire arrives, God recalls His bequest and leaves behind the contribution of the mother and father. In other words, death is the departure of God's presence from the individual (סילוק השכינה). Without the life force of God, the person's body begins to decompose until the only remnant is their skeletal remains or dry bones. Death is the ultimate despair, which is caused by the absence of the divine from the individual, and is represented by a dearth of moistness or something that is parched and dried out.

The Torah specifies that in order to create the purification elixir for one who has come into contact with a human corpse, the priest must burn to ashes the skin, the flesh and the blood, the entirety of the Para Aduma, as well as the cedar wood, the hyssop and the crimson string. There are two reasons to necessitate that all the “ingredients” must be burned in a pyre until they are ashes. The first of which is that ashes represent something that has been consumed and dehydrated, completely withered and dried out, the absence of life. As noted above, the color red represents blood which the Torah sees as the life force of the being “for the life of all flesh is in its blood (כִּי נַפְשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא).”²³ Similarly, in the colloquial, red meat represents something that is fresh and hydrated. With this in mind, the red

¹⁶ ...ועץ ארז הארז הזה אין גבוה ממנו, ולפי שהגביה עצמו כארז באה עליו הצרעת ד"א אמר רבי שמעון בן אלעזר על גסות הרוח הצרעת בא שכן את מוצא בעזיהו כתיב (דברי הימים ב כו) ובחזקתה גבה לבו עד להשחית, וכתיב (שם) ובזעפו עם הכהנים והצרעת זרחה במצחו האזוב הזה אין באילנות שפל ממנו ולפי שהשפיל עצמו לייכר מתרפא על ידי אזוב... (תנחומא מצרע ג)

¹⁷ ועץ ארז - לפי שהנגעים באין על גסות הרוח: ושני תולעת אזוב - מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזוב: (רש"י ויקרא יד, ד) ... (תנחומא ו) אמר שלמה: (קהלת ז, כג) "כל זה ניסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני"... "וידבר על העצים", אמר: מפני מה מצורע נטהר בגבוה שבגבוהים ובנומך שבנומכים, בעץ ארז ואזוב, על ידי שהגביה עצמו כארז לקה בצרעת, וכיון שהשפיל עצמו כאזוב נתרפא ונטהר באזוב... (רבינו בחיי במדבר יט, ב)

¹⁸ עץ ארז - אמר רז"ל "אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון" היתה דעה ואמונה בפי בני ישראל משנים קדמוניות, והיתה מועילה מאד לשמרם מפשע כי יראו ממות; והטמאים למת לרוב הם קרוביו ובני ביתו, ובהיות יד ה' במשפחתם, ישפשו גם הם במעשיהם וישבו, כדרך שאמרם גם חז"ל (בבלי שבת ק"ה): "מת אחד מן האחים תדאג כל המשפחה וישבו"; וזה דבר טבעי, ומחמת רצון עליון אדם שוחט המות, ובמות אחד מקרוביו הוא זוכרו וחרד ממנו פן יבואה גם הוא, וא"כ בטהרתם מטומאת מת יקחו עץ ארז ואזוב ושני תולעת דרך שלוקחים לטהרת המצורע; והטעם מדוע נבחרו ג' מינים אלה הוא שהארז הוא גדול האילנות בא", והאזוב הוא השפל והנבזה בנטיעים, והקב"ה

משפיל ומרים, ותולעת שני הוא צבע אדום הדומה לשם, להורות שעל חטאתו היה דם החוטא ראוי להשפך, ובכן ישיב מעשיו אל לבו ויטהר גופו ונשמתו. (הואיל משה במדבר יט, ט)

¹⁹ ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: אחד מן האחים שמת ידאגו כל האחים כולן. אחד מבני חבורה שמת - תדאג כל החבורה כולה; אמרי לה: דמת גדול, ואמרי לה: דמת קטן. (שבת קה:)

²⁰ ת"ר, שלשה שותפין הן באדם: הקדוש ברוך הוא, ואביו, ואמו, בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא: מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני. (קידושין ל:)

²¹ תנו רבנן: שלשה שותפין יש באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו. אביו מזרע הלובן, שממנו עצמות וגידים וצפרנים, ומוח שבראשו, ולובן שבעין. אמו מזרעת אדם, שממנו עור ובשר ושערות, ושחור שבעין. והקב"ה נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים, וראיית העין, ושמיעת האוזן, ודבור פה, והלך רגלים, ובינה והשכל. וכיון שהגיע זמנו להפטר מן העולם - הקדוש ברוך הוא נוטל חלקו, וחלק אביו ואמו מניח לפניהם. (נדה לא.)

²² ע"פ השערת חז"ל שהאישה מזרעת אדם (נראה שזה קשור לדם הנדה) כדי לייצר את הולד

²³ כִּי נַפְשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא וְאֵי נִתְּתִי לָכֵם עַל-הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל-נַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי-הֵדֵם הוּא בְּנַפְשׁוֹ; וְיָקָרָא זִי, יָא) \ \ כִּי-נַפְשׁ כָּל-בָּשָׂר דָּמָא בְּנַפְשָׁא הוּא וְאִמְרַ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל גַּם כָּל-בָּשָׂר לֹא תִאֲקָלוּ; כִּי נַפְשׁ כָּל-בָּשָׂר דָּמָא הוּא כָּל-אֲקָלֵי; יִפְרַת: (ויקרא יז, יד)

heifer²⁴ and the crimson string could represent the blood or the life of the individual. In a similar vein to the Ibn Ezra, the cedar and the hyssop could represent the range of plant life or the vivacity of living things. It could also be that the tall white cedar symbolizes the unique uprightness of a living human being and/or possibly embodies the "white parts" of the individual.²⁵ Perhaps, the hyssop epitomizes health and vitality and/or purification. The burning of all these items that characterize life to dry ashes represents the life and world that have been snuffed out or wilted by death. It creates and results in a pile of ashes that are synonymous with the finality and despair of death. In a similar fashion, God tells Yechezkel, in the prophecy of the dry bones, that the dry bones metaphorically symbolize the people's loss of hope and their resignation to fate (הִנֵּה אַמְרִים) (יְבֹשׁוּ עֲצָמוֹתַיִו וְאֶבְדָּה תְקִוַּתְנוּ וְנִגְזַרְנוּ לָנוּ).²⁶

Though, there might be another equally or more important reason for burning these items into ashes. The Torah specifies that all the parts of the red heifer, the blood, the skin and the flesh, must be placed into the pyre.²⁷ The entirety of the animal including the bones will be incinerated into ashes. In the resurrection in Yechezkel, the parts of the body that are mentioned in reconstructing the individuals, bones, sinews, flesh and skin, nearly mimics and is reminiscent of those items that are specified by the red heifer.²⁸ From a broader perspective, as already noted above, all the "ingredients" that are placed on the pyre represent the life force or basic building blocks of a human being. Similar to the way that life emerges after the scourges of a forest fire, in essence, embedded within this pile of desiccated ashes are the raw materials for revival.

In Yechezkel, after the Navi reconstructs the dry bones into human beings, there is still one essential feature that is still missing.²⁹ That is God's contribution to the creation of a human being, the intangible life-force and soul. Therefore, God instructs Yechezkel to prophesy

that God commands that a life-force be entered into these corpses so that they become living beings. Once that happens, they stand up to become a formidable force. It is the same process by which Adam HaRishon became a living being for "God...blew into his nostrils a breath of life and he became a living being."³⁰ God indicates that this resurrection should give hope to those in despair, the exiled Bnei Yisrael, that God will once again blow his spirit of life into them and they will return to thrive on their land and host His presence on earth.³¹ Again here, the Messianic flourishing of Eretz Yisrael is depicted as being similar to the Garden of Eden³² where Adam Rishon is placed after his creation.³³ The truth is that the key turning point in all three of the revivals described in Yechezkel's prophecy is God's intervention to change the trajectory and to convert that which is "dead," defiled and dried out into that which is living and thriving. God infuses them with a divine life-force that transforms them from a state of complete desolation to reinvigorated vitality and returns them to their former vibrancy.

It would seem that the vision of the dry bones would have been a better choice for the Haftorah of Parshat Para, yet Chazal chose the previous chapter because it speaks about the purification of Bnei Yisrael through sprinkling. That connection is deepened by the fact that the sins of Bnei Yisrael that led them into this predicament are described here and elsewhere as defilement.³⁴ Therefore, their expiation is portrayed as a sprinkling of pure waters (וְזָרְקְתִי) similar to the manner in which purification is attained with the regards to the Para Aduma.³⁵ This interrelatedness is reinforced by the verse in Tehillim where David HaMelech entreats God to forgive him for the sin of Bat Sheva, he implores God to "Purge me with hyssop and I will be pure; wash me and I will be whiter than snow...Hide Your face from my sins; blot out all my iniquities."³⁶

²⁴ גם יכול להיות שהפר נבחר לייצג חיים כי הוא הקרבן עם כמות הדם הכי גדולה שיכולים להקריב לה (כי הדם הוא בנפש יכפר) וגם דווקא נקבה (פרה) שהיא עצמה ג"כ מייצרת חיים.
²⁵ ע"פ זה מופיע פה בשריפת הפרה אדום ולבן כמו שיש בנתינת האיש (לבן) והאשה (אדום) לנולד
²⁶ ויאמר אלי בני אדם העצמות האלה כל־בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקוותנו נגזרנו לנו: (יחזקאל לז,יא)
²⁷ ושרף את הפרה לעינו את ערה ואת בשרה ואת דמה על פרשה ישראל: (במדבר יט,ה)
²⁸ ונתתי עליכם גדים והעלתי עליכם בשר וקורמתי עליכם עור ונתתי בכם ריח וחייתם וידעתם כי־אני יקוק: (יחזקאל לז,ו)
²⁹ ויאיתי והנה עליהם גדים ובשר עלה ויקרם עליהם עור מלמעלה וריח אין בהם: ויאמר אלי הנבא אל־הרוח הנבא בני אדם ואמרתי אלי־הרוח מה אמרו אדני יקוק מארבע רוחות באי הרוח ופתי בהרוגים האלה וחי: והנבאתי כאשר צוני ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על־רגליהם חיל גדול מאד מאד: (יחזקאל לז,ח-י)
³⁰ ויצא יקוק אלקים את־האדם עפר מן־האדמה ויפח באפו נשמת חיים ויהי האדם לגפש חיה (בראשית ב,ז)
³¹ וישבו על־הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו־בה אבותיכם וישבו עליה הנה ובניהם ובני יעקב עדי־עולם וידוד עבדי נשיא להם לעולם: וכרתי להם ברית שלום ברית

עולם והיה אותם ונתתים והרביתי אותם ונתתי את־מקדשי בתוכם לעולם: והיה משכני עליהם והייתי להם לאלקים והמה יהי־לי לעם: וידעו הגוים כי אני יקוק מקדש את־ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם: (יחזקאל לז,כה-כח)
³² מה אמר אדני יקוק ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתי את־הערים ונגבו ההרבות: והארץ הנשמה תעבד תחת אשר היתה שוממה לעיני כל־עובר: ואמריו הארץ הללו הנשמה היתה כגן־עדן והערים ההרבות והנשמות והנהרסות בצורות ישוב: (יחזקאל לו,לג-לה)
³³ וישע יקוק אלהים גן־בעדן מקדש וישם שם את־האדם אשר יצא: (בראשית ב,ח)
³⁴ בני אדם בית ישראל ישבים על־אדמתם ויטמאו אותה בדרךכם ובעלילותם כטמאת הנדה היתה דרךם לפני: (יחזקאל לו,זי) \\\ לדוגמה ויקרא יח,כד-ל
³⁵ מים טהורים – אכפר עליכם ואעביר טומאתכם, כהזיית מי חטאת המעבירים טומאת המת. (רש"י יחזקאל לו,כה) \\\ זרקתי – דרך משל כמו שהטמא נטהר במים שטובל בהם ובהזאת מי חטאת כן הטמא מעונות נטהר בכפרה ויונתן תרגם ואשבוק לחוביכון כמה דמדכן במי אדיותא ונטקם תורתא דחטאתא ותדכון מכל אבתכון ומכל טעותכון אדכי יתכון. (רד"ק יחזקאל לו,כה)
³⁶ תחטאני באזוב ואטהר תכבסני ומשגל אלבין...הסתתר פניך מחטאי וכל־עונתי מחה: (תהלים נא,ט-יא)

This might be enough of a reason to correlate between Parshat Para and the chosen Haftorah, but there seems to be an even more fundamental relationship between them. As mentioned above, the key turning point in all three of the revivals described in Yechezkel's prophecy is God's intervention. If there is a parallel between Para Aduma and Yechezkel, then one would expect to find some similar manifestation of God in the sprinkling of the ashes of the red heifer. Throughout Parshat Para, the resultant product of the burning pyre is referred to as the "ashes of the Para (אֲפֹרֶת הַפָּרָה)." The one exception to that is when the Parsha describes the preparation of the elixir that will be used to purify the individual who is defiled. There the ashes are referred to as dirt;³⁷ "you shall take for the Tameh individual from the earth of the burnt sin-offering (מֵעֵפֶר שְׂרֵפֶת) (הַחֲטָאֵת)."³⁸ The preparation then continues with "earth" being mixed with live spring water in a utensil (וְנָתַן עָלָיו מִיַּם חַיִּים אֶל כְּלִי). Stalks of hyssop are then dipped in the solution and sprinkled on the defiled individual or object.³⁹ Amazingly, those are the same two ingredients, water and earth, utilized in the formation of Adam HaRishon. "A flow would bubble up from the ground and moisten the entire surface of the earth; and God, the Lord, created man from the (wet) soil of the earth (עֵפֶר מִן־הָאֲדָמָה)..."³⁰ This clearly correlates the purification process with the creation of man and generates an even more profound connection between Parshat Para and the chapters in Yechezkel. The only thing that is present in the creation of man and in the revivals in Yechezkel that is absent in the Parsha of Para Aduma is the imbuing of God's spirit. That is likely why the Para Aduma requires ritual slaughter and the sprinkling of its blood towards the Ohel Mo'ed in order to sanctify in a manner similar to a sacrifice.⁴⁰ That sanctification plays the role of symbolizing the infusion of the divine spirit into the sprinkling of the waters of the Para Aduma and effectively instilling the life-force upon that which it is sprinkled.

Putting this all together, coming into contact with the deceased is to enter a lifeless world devoid of God that is manifest through the defilement associated with the individual who has passed away. As God indicates to Yechezkel, that world of desolation is a place of overwhelming despair and darkness. That state of being and frame of mind is symbolized by the burning to dry ashes all

the items that represent life and vitality. At the same time, the burning of these items embeds within these ashes the building blocks and potential for the revitalization and revival when they are reconstituted with "live" spring water. Those waters, imbued with the divine, are then sprinkled on that defilement, despair and desolation in order to purify, resurrect and reinvigorate. The key ingredient in this case, in creation and in all the cases in Yechezkel is the life-force and lifeline of being connected to the divine. The elixir to life is strengthening one's connection to God, being linked to and anchored in the eternal. That is the message of the Para Aduma. And similar to the process of the purification of the Para Aduma which takes seven days to accomplish, the same is true of the process of transforming oneself from despair and desolation to hope and vivacity. It takes time, but the path and means to accomplishing this revival is clear. And what is true of defilement is also true of sin.

Tuma and Chet distance one from God and life and Tahara and Teshuva bring one close to God and life. As David HaMelech says in that same Tehillim about his sin with Bat Sheva, "Purge me with hyssop (וְתַחֲטְאֵנִי בַאֲזֹב) and I will be pure...let my crushed bones rejoice... Fashion a pure heart for me, God; renew within me a steadfast spirit (לֵב טָהוֹר בְּרֵאֲלֵי אֱלֹקִים וְרוּחַ חַדָּשׁ בְּקִרְבִּי). Do not cast me out of Your presence, or take Your holy spirit away from me (אַל־תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדוֹשְׁךָ אַל־תִּקַּח מִמֶּנִּי)." ⁴¹

The rejuvenation and message of the Para Aduma is expressed in a similar fashion in the Haftorah in Yechezkel. "And I will sprinkle clean water upon you, and you shall be clean; I will cleanse you from all your uncleanness and from all your fetishes. And I will give you a new heart and put a new spirit into you: I will remove the heart of stone from your body and give you a heart of flesh; and I will put My spirit into you..."

וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־
גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חַדָּשׁ וְרוּחַ חַדָּשָׁה אֶתֶן
בְּקִרְבְּכֶם וְהִסְרֵתִי אֶת־לֵב הָאֲבָן מִבְּשָׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב
בָּשָׂר: וְאֶת־רוּחִי אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם וְעִשְׂתִּי אֶת אֲשֶׁר־בְּחַקֵּי תִלְכוּ
וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וְעִשְׂתֶּם: (יחזקאל לו, כה-כז)

Shabbat Shalom

³⁷ תנו רבנן אין מכסין אלא בעפר דברי בית שמאי ובית הלל אומרים מצינו אפר שקרוי עפר שנאמר (במדבר י"ז, ז) ולקחו לטמא מעפר שרפת וגו' ובית שמאי עפר שרפה איקרי עפר סתמא לא איקרי. (חולין פח):
³⁸ ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי: (במדבר י"ז, ז)
³⁹ ולקח אֲזוֹב וטבל במים איש טהור והזה על האהל ועל כל הכלים ועל הנפשות אשר היו שם ועל הנגע בעצם או בחלל או במת או בקבר: (במדבר י"ח)

⁴⁰ ...ש"מ דפרה קדשי מזבח היא, דאי קדשי בדק הבית, מי מיפסלא בה רביעה! שאני פרה, דחטאת קרייה רחמנא... (עבודה זרה כג):
⁴¹ תחטאני באזוב ואטהר תכבסני ומשגל אלבין: תשמיעני ששון ושמחה תגלנה עצמות דפית: הסתר פניך מחטאי וכלעונתי מחה: לב טהור בראלי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי: אל תשליכני מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממני: השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני: אלמדה פשעים דרכך וחסאים אליך ישובו: (תהלים נא, ט-טו)